
2016:81**Interpellation av Lotta Edholm (L) om
sommarlovsberedskap mot
tvångsgiftesresor
Dnr 107-1462/2016**

I Ungdomsstyrelsens (nu MUCF) rapport Gift mot sin vilja, 2009, gjordes en nationell enkät riktad till personer mellan 16 och 25 år. Undersökningens resultat visade att 70 000 unga i Sverige då upplevde att föräldrar, religion eller kultur satte gränser för dem i valet av partner.

En andel som motsvarade 8 500 ungdomar i Sverige uppgav att de var oroliga för att inte själva få välja vem de skulle gifta sig med.

Den oron ökar på sommaren. Det händer att flickor förs ut ur landet under sommaren och helt enkelt inte kommer tillbaka till skolbänken efter sommarlovet. På den telefonlinje som Nationella kompetensteamet mot hedersförtryck upprättat, märks under sommaren en ökad oro över att den som ringer eller att någon in dess närhet ska bli gift med någon mot sin vilja.

Länsstyrelsen i Östergötland har ett uppdrag att arbeta nationellt mot hedersförtryck. Som en del i detta arbete tog man inför sommaren fram en kampanj med affischer, filmer och broschyrer fria att använda. Informationen tog dels upp fall där minderåriga varit på väg att bli bortgifta mot sin vilja, men också exempel där de förbjudits att vara tillsammans med personen de förälskat sig i eller pressats att välja någon familjen ansett vara mer passande.

Med hjälp av informationsmaterial ville man nå de unga som löper överhängande risk att bli gifta mot sin vilja men som det ännu inte är för sent att rädda. Genom att länsstyrelsen tillskrev ett mycket stort antal myndigheter, skolor, socialtjänstkontor och liknande fick man med små medel stor utdelning på kampanjen. Kampanjen användes också på en serie kommunala flygplatser.

I våras skrev jag tillsammans med liberala kollegor i övriga storstadskommuner en debattartikel om hur vi kan rädda de unga som riskerar att bli gifta mot sin vilja. Liksom övrigt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck måste det ske ett långsiktigt arbete med att påverka värderingar, stärka skolors medvetenhet och beredskap, stärka socialtjänstens möjlighet att hjälpa

unga, lagföra de som begår brott och hotar, skadar eller begränsar andras frihet. Men inte heller i det akuta skedet när unga riskerar att föras ut ur landet för att giftas bort är det för sent.

Vi skrev därför i artikeln att vi ville att de kommuner som har internationella flygplatser nu agerar: att de söker kontakt med flygplatsbolagen, och att ser till att det finns information och hjälp att få för de flickor som behöver den.

Kommunerna måste sedan, skrev vi, ha beredskap att ta emot dessa samtal och agera omedelbart, på samma sätt som vid andra omedelbara omhändertaganden av barn som far illa.

Den liberale riksdagsledamoten Said Abdu tog upp frågan i riksdagen den 26 maj, då också näringsminister Mikael Damberg (S) välkomnade engagemanget och lovade att ta upp frågan med Swedavia. Och den 4 juni rapporterade P4 Uppland att Arlanda skulle gå med i kampanjen, liksom de nio andra flygplatser i landet som Swedavia driver.

I Sigtuna kommun, där ju Arlanda flygplats ligger, sökte Socialdemokraterna och Liberalerna gemensamt samarbete med Swedavia för att utreda formerna för ett gemensamt arbete mot tvångsäktenskap. Även i Stockholms stadshus väckte Liberalernas förslag positivt gensvar. Feministiskt Initiativets Anna Rantala Bonnier välkomnade Liberalernas förslag i SVT den 23 maj.

Vi var då många som hoppades att det fanns en vilja hos Stockholms stad att dra sitt strå till stacken för en förstärkt beredskap mot tvångsäktenskap under sommaren. Som storstadskommun borde Stockholm kunna ställa upp med en förstärkt beredskap för att ge skydd åt unga som riskerar tvångs gifte och för att bidra till att god information sätts upp.

Emellertid så har, vad vi har förstått, Swedavia nu informerat om att deras insats under sommaren begränsat sig till att informera personal om vikten av att se och agera om någon misstänks föras bort mot sin vilja. Framst har man ansett att detta har berört personal som arbetar i säkerhetskontrollerna. För ytterligare insatser, som informationsmaterial, stod man i somras öppen för samverkan från kommuner och länsstyrelser, men inget informationsmaterial verkar ha satts upp.

Jag vill därför veta vad Stockholms stad har gjort för att hålla en förstärkt beredskap för skydd av hedersförtrycksutsatta under sommaren. Jag vill också veta vad borgarrådet anser att man kunde ha gjort för att även Arlanda skulle ingå i den förstärkta sommarlovsberedskapen, liksom vilka, om några, åtgärder Stockholms stad har vidtagit för att på detta vis stå upp för ungdomar som riskerar att giftas bort.

Jag vill därför fråga ansvarigt borgarråd:

1. Gjordes några särskilda insatser från Stockholms stads sida för att hålla en förstärkt beredskap mot bortgiftesresor under sommaren? I så fall vilka?
2. Hur var beredskapen för att möta ungdomar i behov av hjälp från socialtjänsten på grund av att de är i farozon för hedersförtryck under sommaren?
3. Togs några kontakter med Swedavia för att hjälpa dem bidra i arbetet mot tvångsäktenskap?
4. Finns det några planer från Stockholms stads sida på att delta i en förstärkt beredskap mot tvångsgiftesresor sommaren 2017?

Stockholm den 26 september 2016

Lotta Edholm